

ved denne Behandling anføre, men blot til-
lade mig at anbefale dette Lovforslag til vi-
dere Fremme.

Alberti: Jeg betragter den Grundlovs-
paragraf, hvortil Forslaget støtter sig, som sig-
tende til en Omdannelse af vore Landbofor-
hold. Det er vel utvivlsomt, at denne Grund-
lovsparagraf kan løses paa forskjellig Maade,
og een af Forslagsstillerne har ogsaa ved For-
slagets Fremlæggelse antydet, at der tidligere
har været fremsat et Forslag til Paragrafens
Opfyldelse af et andet Indhold end det, der
nu her er foreslaet. — Jeg vil imidlertid mere
betragte Sagen fra den praktiske end fra den
theoretiske Side. Forslaget gaaer ud paa at
omtale begge de Hoveddele, hvoraf Fideicommis-
godser bestaae, nemlig Hovedgaarde og Bønder-
gods. Ved Hovedgaardens Omdannelse til
fri Eiendom skal der opnaaes nationaloeconomi-
ske Fordere, og det er vel muligt, at det kan
blive Følgen deraf; men jeg troer ikke saa lige,
at Alt, hvad man kalder nationaloeconomiske
Fordere, er virkelig til Gavn for vor hele Ud-
vikling. Imidlertid vil jeg ikke indlade mig
paa nogen Undersøgelse deraf, men det, som
forekommer mig at springe i Øinene, er den
skadelige Virkning, som dette Forslags Bedta-
gelse vil have paa Fæstegodsets Overgang til
Selveiendom. Efter den Gang, vor Landbore-
form har faaet, mener jeg, at det Skridt, vi
nu skulle gjøre, først og fornemmelig er at
faae Fæstegodset omdannet til Selveiendom.
Angaaende Fæstegodsets Overgang til Selvei-
endom paa fideicommissariske Stiftelser have vi
en Lov af 1854, hvilken i høi Grad har
fremmet Forandringen af Stiftelsernes Bønder-
gods til Selveiendom, og den har, hvad mere
er, bevirket, at Fæsterne paa fideicommissarisk
Bøndergods ere blevne Selveiere paa billigere
Vilkaar end Fæsterne paa andet Bøndergods.
I den Varetøyt, som Justitsministeren har ud-
øvet og fremdeles skal udøve, finder jeg, at der
har været en særdeles virksom Beskyttelse for Fæ-
sterne paa fideicommissariske Godser fremsfor paa
andet Fæstegods, men denne Beskyttelse vil tabes,
saasnart en Deel af en Fideicommisbesiddelse eller
den hele Besiddelse gaaer over til at blive fri for
det fideicommissariske Baand. Denne Over-

gang kan efter Lovforslagets § 8 finde Sted,
saasnart den Capital, hvortil en Deel af Fi-
deicommissets Hovedgaarde med Bøndergods
— dette staaer udtrykkelig i § 1 — eller
hele Fideicommisset er ansat, indbetales.
Naar denne Indbetaling finder Sted, er Fi-
deicommisset frit for de Bestemmelser, Loven
af 1854 indeholder, og det staaer da til Eie-
ren af Fideicommisset at sælge paa samme
Maade som andre Hovedgaardseiere eller Eiere
af andet Fæstegods. Ved denne Overgang
tages altsaa den Beskyttelse for Fæsterne, som
ligger i Loven af 1854. — Dernæst viser
det sig, at det paa Fideicommisgodserne er
sædvanligt eller, man kan gjerne sige, gjennem-
gaaende, at en meget betydelig Deel af Kjøbe-
summen for Fæstestederne forbliver indestaaende
i Gaardene, og at der følgerig udtræves en
langt ringere content Capital for en Fæster
paa disse Godser til at blive Selveier end
paa andre Godser, som ikke have fideicommis-
sariske Capitaler, og hvis Eiere i Almindel-
lighed eller meget ofte forlange hele Kjøbe-
summen udbetalt; men dersom det Lovforslag,
her foreligger, bliver Lov og finder Anvendelse,
er det ikke at antage, at de Godser, som der-
efter gaae over til fri Eiendom, ville blive solgte
paa anden Maade end de Godser, der nu ere
fri Eiendom; vi have her i Sjælland staaende
Erempler derpaa. En af de større Fideicom-
missbesiddere i Sjælland sælger sit Bønder-
gods paa Fideicommisset og lader den aller-
første Part eller i alt Fald omtrent Halvdelen
af Kjøbesummen staae i Gaardene, hvorved
han særdeles letter Afgangen for Fæsterne til
at blive Selveiere; men den samme Fideicom-
missbesidder eier et andet Gods som sit Allodial-
gods, og der fordrer han Capitalerne udbetalte
eller tillader dem i alt Fald ikke saaledes at
blive indestaaende; paa dette sidste Gods er det
altsaa meget vanskeligere at blive Selveier end
paa det egentlige Fideicommisgods. Dette
Forslag vil medføre, at Capitalisterne søge at
komme i Besiddelse af Dele af Fideicommisser,
men disse Capitalister ere ikke saaledes som
Fideicommisbesidderne bundne eller knyttede
til Befolkningen paa Godserne. Fideicommis-
besidderen staaer i mangehaande Forbindelser
med Godsets Behøvere og kan meget lettere